

האיש אשר עשה אותו אינו יודע את מלאכתו, אלא מפני שזו היתה כוונתו מראש. כמה מן הסצינות בסרט הזה נראות כחריקת שיניים זועמת. לדוגמה — אחרי שתברתה לדירה של גיבורת הסרט מתה, מופיע אחיה, שעד אז לא הראה כל סימני חיים. ומתחיל לאסוף בהמדנות מטורפת כל מה שנדמה לו כי נותר אחרי אחותו. זהו אחד מאותם הרגעים שבהם מתחשק לקום מן המושב, לעלות ולסטור לדמות שלק המסך.

מי שיתבונן היטב ויכל אולי להבחין בנוסטלגיה מסויימת לזמן עבר, לאנשים שחיו בעולם שלו יותר, או לפחות כך הם עושים רושם. אלא שאפילו אשליה זו אינה נותרת בשלמותה — כי גוסאר מפגיש את גיבורתו עם המאהבת של אביה המנוח, ומאהבת זו חושפת עבר שלא היה שונה כל-כך מן ההווה.

ואפילו האהבה — אותו הערך העליון שכל הרומנטיקאים אהבים להיאחז בו — אינה אפשרית. בחברה שאותה מתאר ג'ורג' סאר — כי היא אינה יותר מאשר אחד מן הצרכים של גוף האדם. ואכן כך היא מוצגת על המסך. אם האנשים הם כאלה, אם שמה המישטר הפוליטי והאנושי שבו הם החיים הפכו אותם לכאלה, זו כבר שאלה נפרדת. ואולי בגלל התשובה לשאלה זו, נאסר הסרט במשך שבע שנים להצגה מחוץ להונגריה.

תדריך

חובה לראות

תל-אביב — האדומים, שיר אשר בגשם, שודדי התיבה האבודה, ג'ורג'יה, חמסין, האיש שרצה להיות מלך, ירושלים — נסין העיר, גאליפולי, חמסין, חיפה — ג'ורג'יה.

תל-אביב

*** שיר אשר בגשם (רב-חן, ארצות-הברית) — כבר שלוש שנה ש-

יודי ניאקו ב"תודה, הכר בסידר" אנשים מכורים

ג'ק קלי שר בגשם ונשאר יבש. במילים אחרות — הסרט לא התבלה ולא הזדקן כהוא-יה. הקולנוע מנוצל כאן בכל היבטיו האמנותיים: הקול והתבונה מתמזגים בתוך סיפור, המסביר את משבר הקולנוע הישראלי; מוסיקה מקסימה וכוריאוגרפיה מלאה השראה, מבצעים מעולים (ג'ין קלי, דונאלד אוקונור ודבי ריינולדס) ותסריט מלא עליצות מדבקת.

*** שודדי התיבה האבודה (דרייב-אין, ארצות-הברית) — מערכון מיסתורין מודרני, המשחק בכל האמצעים הטכניים של הקולנוע בלי ניסיון להיראות גינני או סביר. בידור בהא הידיעה.

ירושלים

*** נסין העיר (רו, ארצות-הברית) — שוטר בעל מצפון מחליט להשוף את השחיתות במישטרה ובתוך כך מפיל חללים מידידיו ומסכן את עתידו המיקצועי והאישי. מבוסס על ספרו הישראלי של רוברט דלי, משחק הפליא-על-ידי טריר ויליאמס.

פוליטיקה

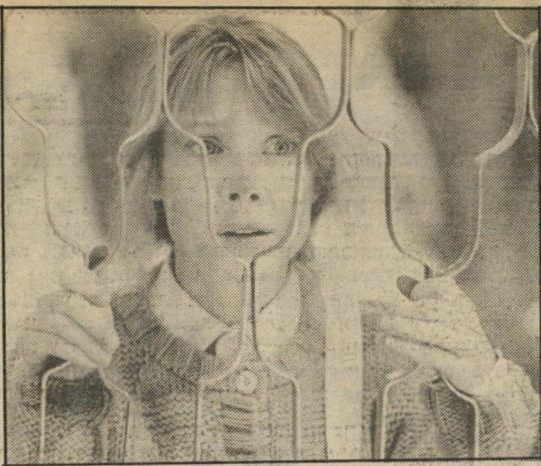
צדקנית

נעדר (גת, תל-אביב, ארצות-הברית) — אחרי מרד הקולנועים ביוון, מישפטי סלנסקי בצ'כיה,

המחתרת בדרום-אמריקה ומישטר פטן בצרפת, הגיע הבני מאי היווני הגולה קוסטא-גאברס גם להפיכה הצבאית בצ'ילה, שאותה הוא מציג בכל האזכרות הבוטה והקיצוניות שנית שהוא מסוגל לה. החלוקה בין הטובים והרעים ברורה כל-כך, שקשה להבין איך אפשר היה בכלל להוליך מישהו שולל.

מעשה בבחור אמריקאי שנשע לצ'ילה, לעזור לאומה מתפתחת, ונעלם עם תחילת ההפיכה הצבאית. אביו (ג'ק למון), אזרח אמרי, מכובד והגון, המשוכנע שבתור אזרח אמריקאי יש לו זכויות, פונה לנבחרי עמו כדי שימצאו את הבן. כאשר דבר אינו קורה, הוא נוסע בעצמו לצ'ילה, ויחד עם כלתו (סיסי ספיסייסק), מתחיל מסע-אימים לתוך עולם-הזוועות של המישטר הצבאי, כאשר הכל מנסים לשכנע אותו, בעזרת-מצב מהממת, שבנו התנדף באוויר, מרצונו הטוב. ככל שנמשך המסע, מאבד האב את אמונתו במישטר, שנראה לו קודם לכן מושלם, בעקרונותיו ובמני-היגיו.

סצינות הפעילות או הזוועה עשויות ביעילות רבה מאוד. קוסטא-גאברס מטיב לצייר את האלימות הפושטת במהירות רבה ברחובות, את המרתפים שבהם מושלכות גוויות כאילו היו ערימות של פסולת, את הקירות האטומים, שבהם נתי-

סיסי ספיסייסק: האם בעלה התנדף?

קלים אותם המנסים להתחקות אחרי האמת. אולם כדרכו, הוא מאמין שגודש מוסיף לאמינות, והוא מוסיף עוד ועוד מראות מחרידים, עד שהצופה מתחסן ומפסיק להגיב — תוצאה הפוכה מן הכוונה.

באותה הצורה הוא גם נוהג בחלוקת הדמויות למיני-וונים הפוליטיים. אין ספק שבצד אחד ניצבים כל הטו-בים, בצד השני כל הרעים, בקיצור, זהו עוד אחד מאותם סרטים פוליטיים צדקניים.

דוגמניות

ספרותיות

עשירות ומפורסמות (לימור תל-אביב, ארצות-הברית) — השם אומר הכל. זה אחד מאותם הסר-

טים, שבהם האנשים הפשוטים מתבקשים להתבונן בהעי-רצה בדמויות המושלמות שעל הבד — במקרה זה שתי נשים צעירות, יפות וגם מצליחות ומכשרות באופן יוצא-מן-הכלל.

כאשר מדובר בכל-כך הרבה — מעלות, מובן שאליו שכל גברת תשמח להזדהות עם הגיבורות שעל הבד. וכי מי האשה שלא תרצה להיראות כמו ז'קלין ביסט או קנדיס ברגן, שתיים מן הגברות הנאות ביותר שבהן התכבדה הוליווד בעשור האחרון?

גברת ביסט היא סופרת מצליחה כבר מן הרגע שבו היא עוזבת את הקולג'. גברת ברגן יש לה מעצורים אחדים, בעיקר בעל ווילה ברובע אופנתי ליד הוליווד, ומשום כך פריחתה הספרותית מאוחרת יותר. אולם משהיא מצליחה, כל ספר דוהר לראש מיצעד הפיזמונים. מן הרמזים הנוטפים בלי הרף מן המסך, מותר להניח שהראשונה היא סופרת רצינית וכיבדת-מישקל, מין ג'ויס קארול אוטס למשל, ואילו השנייה היא סופרת הסני-סאציות הזולות, משחו כמו ז'קלין סוזן.

ז'קלין ביסט והארט בוכנר: האם זו סוזן?

מי שממונה על המיבצע הוא בימאי ותיק מאוד, ג'ורג' קיקור (83), שנחשב תמיד למומחה הגדול ביותר לבימוי נשים. אין ספק, שהוא משרת היטב את שתי הגברות. אבל אין מה לעשות — מתסריט שטוח לא יצילנו מאומה.

הוגואים

סטריליים

נישואים אחרים (סטודיו, תל-אביב, ארצות-הברית) — עוד משו-לש נצח, במקרה זה שני גברים

ואשה אחת, אבל בשינוי קל: תחת שהאשה תעזוב גבר אחד לטובת השני, מחליט אחד הגברים שהוא מעדיף את בן-מינו על בת זוגו.

כדי שהגלולה הזאת תיראה בלתי-מוזיקה ככל האפ-שר, דואג התסריט של בארי סאנדלר לעטוף אותה בשכ-בות עבות של סוכר. ראשית: יש לנו עסק עם שלישיה של אנשים יפים מאין כמותם. אחד מהם רופא, השני סופר מצליח, השלישית אישיות טלוויזיונית מצודדות. שנית: כדי שלא תהיה שום הסתבכות-יתר בלתי-נעימה, הומכות כל הבניות הלא-מיניות בחיי השלושה למיש-ניות בהחלט, וכל ההתעסקות השיגרתית שלהם בחיי-היום-יום מורכבת מאירועים נעימים, חביבים וגם משתל-מים.

בתנאים כאלה של דראמה סלונית, קשה מאוד להת-ייחס ברצינות לנפתוליו של הרופא הצעיר, המגלה לפתע, אחרי שמונה שנות-נישואין, את נטיותיו ההומוסקסו-אליות. עוד יותר קשה להבחין באהבת-האמת העזה (כך לפחות מספרים לצופים), שצרכה לקשור אותו לסופר הצעיר והמצליח, שעד אז היה פרפר שהחליף חבר בכל לילה. אין כמובן שום הצצה למרכיבי החרדה שמת-לווה לאספקטים מסויימים של חיי ההומוסקסואלים, בהת-קשרותם לחברה ההטרוסקסואלית — הכל נקי, יפה,

קייט ג'קסון ומייקל אונטקיין: האם זו סטייה?

סטרילי, ואינו מעורר דאגות. קייט ג'קסון (המלאכית לש-עבר), מייקל אונטקיין, (שחיה כבר שותף למשולש קוני-בנציונאלי ב"וילי ופיל") והארי האמלין (שהסכין לקבל תפקיד מסוג זה, מאחר שחיינו עם אורסולה אנדרס פוס-לים כל חשד של סטייה), הם כמו התסריט — יפים, נקיים וסטריליים גם הם.

ארתור הילר נאמן בבימוי שלו למסורת של "סיפור אהבה" — מתוק-עצוב ומושר. האם זה יעבוד שוב?